

Fjärde roten, tomt 115

Kvarteret Frimuraren

Tredje roten 1637–57v

Drottninggatan 34, norra sidan väster om
Östra Hamnen

Andra roten 1657 h–70

Västra delen av 4.115

Mårten Dreijer

Mårten Dreijer, omtalad som krämare 1639, bodde här under hela tiden från 1637 fram till sin död 22.4.1657 (begravd i egen grav Kristine 3 maj samma år). Enligt Wilhelm Berg ”tycks” hemorten vara Raetz i Brandenburg, varifrån Martin Dreijers föräldrar *Burchard Dreijer* och *Judith Schultz* inflyttade till Göteborg. En *Harmen Dreijer*, som enligt Berg kan ha varit bror till Martin Dreijer, gifte sig den 1.9.1639 med

Maria Jahns (dotter).

Det fanns också en *Burchardus Dreijer d.y.*, som bör ha varit bror till Martin men som Martin Dreijer inte gärna kan ha varit särskilt stolt över. Inte för att han enligt modern syn skulle vara brottslig utan för att Burchardus bröt mot den tidens stränga förbud mot ”signeri och trolldom” och därför förvisades från staden. Denne Burchardus Dreijer arbetade som skollärare, ett yrke, som om det inte var bundet till svenska eller tyska skolan hade mycket dålig status. Han omtalas i Göteborgs mantalslängder först 1653–55 och bodde då i rote 19. 1691 sålde han gård 7.16 på södra sidan av Sillgatan öster om Östra Hamnen (se denna gård). Det förefaller som om det var han, som den 11.8.1652 gifte sig med *Åsa* (”Assa” i kyrkboken) *Jonsdotter* och alltså inte så som Wilhelm Berg antar, att fadern Burchardus Dreijer den äldre efter moderns död gifte om sig.

Martin Dreijer hade en helt annan och respekterad ställning i Göteborg än Burchardus. Han som verkade som handelsman och föreståndare för Tyska Kyrkan och utsågs i 13.8.1653 till rådman trots att han inte tillhörde den sedvanliga kretsen av de allra förmögaste köpmännen

Han gifte sig första gången 26.2.1637 med Gesche Seth, död 1648 (begr. 31.12. s.å.). Hans andra hustru blev den 16.9.1649 Mette Braun d.ä., född 11.5.1631, död 25.5.1712 (begravd 28 maj). Hon var dotter till handlanden och rådmannen *Johan Braun*, död 30.6.1652 och *Mette Höijer*. Hon vartroligen var syster till *Cornelius Braun*, som senare inflyttade i gården.

Mette Braun gifte den 8.5.1670 om sig med rådsförvanten i Karlstad Olof Christoffersson ”im Hause copuliret, gaben dem Bischoff 4 Rdr und zur abgebrandten deutschen Kirche 2 Rdr.”. Hon omtalas ännu i september 1704 som fadder i Christine församlings kyrkobok

Några excerpter ur domböckerna rörande Mårten Dreijer:

UR den 3.2. – 5.2.1647 1647: Mårten Dreijer inlade räkning på 128 1/4 rdr som *Gert Brygger* erkände sig skyldig betala utan förhållning. Samtidigt krävde Dreijer *Antoni Knipe* dels för egen räkning på 26 rdr, dels på uppdrag av Anders Seths arvingar på 60 rdr.

Mårten Dreijer fordrade den 3.3.1647 vid kämnärsrätten *Antoni Knipe genom Frans de Block* med två räkningar; den ena på 36 rdr, den andra för *Anders Seths arvingar* på 60 rdr.

Den 11.10.1647 betalade Mårten Dreijer 2 rdr i huseköpspenning för Anna Jörgens lilla plats, som han köpt för 2 rdr.

Vid underrätten förlikades Mårten Dreijer den 17.11.1647 med *Michel Phrime*, som efter åtta dagars förlopp efter gällande datum skulle betala sin skuld till Mårten Dreijer på 22½ rdr.

Även med Sven Ingevaldsson förlikades Mårten Dreijer samma dag om 9 rdr intresse, härrörande härrörande för intresse (ränta) för en växel till en man i Amsterdam. Sven Ingevaldsson skulle ”i itt för alt” betala 8 rdr, inom åtta dagar från gällande datum

Mårten Dreijer vände sig den 13.3.1648 i underrätten mot *Herr Nils Börgesson* (genom hans tjänare) angående 5½ rdr skadestånd, som Mårten Dreijer omständligen sade ha lidit genom Nils Börgesson genom 300 rdr växlar, som hade återkommit med protest och återfordrades av Nils Börgesson. Mårten Dreijer borde enligt rätten återkomma med sina bevis. (en aning oklart)

Den 14.9.1648 vände sig Mårten Dreijer i underrätten mot *Anna Nilsson från Kungsbacka*, som hade ertappats att till *Anders Amundssons piga* ha sålt 9 alnar ”överkik”, som hade kommit bort ur Mårtens hus. Mårten Dreijer begärde skarpt förhör med Anna, eftersom hon inte ville erkänna. Anna påstod sig ha fått de 9 alnarna av en skorstensfejare här i staden, som nu var död. Hon hade sålt tyget för hans räkning och lämnat pengarna till honom. Men den 18 sept bekände Anna Nilsson, som förts ur fängelset, att hon hade fått tyget av *Rangela Börgesson*, som hade stuckit tyget i spänner, som hon burit ur Martin Dreijers hus. Även ett förklädestyg hade Rangela gett Anna till försäljning. Rangela nekade alldeles och sade sig aldrig ha sett tyget. Båda kvinnorna insattes i fängelset för vidare rannsaking. Trots att Anna vid rättegången den 25 sept höll fast vid sina beskyllningar mot Rangela, nekade denna även i fortsättningen liksom förra gången till att ha begått tjuvnaden. Hon framlade vittnesbörder av dem, som hon tjänat, att hon förhållit sig troligen och väl. *Nils Bötter* borgade för att hon skulle inställa sig till förhör, när så påfordrades.

Mårten Dreijer bad inför rätten, för Anna Nilsson, att hon, som i så många dagar hade tjänat hans svåger Anders Seth skulle slippa stupan.

Rådhusrätten dömde den 3.10.1648 sålunda: Alldenstund Anna Nilsson hade befunnits ha sålt det stycke överkik, som förkommit ur Mårten Dreijers hus och ehuru hon hade utan några bevis skjutit skulden på andra, var hon själv till saken bunden. Alltså blev hon dömd till två månades fängelse och att till att sedan förvisas från staden för evigt.

25.9.1648 bad Mårten Dreijer om förskoning för hans svåger Anders Seths stöldanklagade piga.

Rådsförvanten Mårten Dreijer hade till rådhusrätten 14–26.2.1656 instämt *Henrik Kreuger*. Parterna tvistade med varandra dels om 116 d smt, som Dreijer ansåg att den tyska kyrkan här i staden hade kommit till korta under den tid Kreuger förestod dess intrader i sin egenskap av kyrkans förman, dels också om 26 rdr, som var Dreijers privata fordran hos Kreuger ”efter sin boks innehåll”. Kreuger ville inte förstå räkningen. Han ansåg sig ha gett kyrkan sin riktiga räkning och att han hade betalt Dreijer allt vad han var skyldig honom.

Rådhusrätten fann den 26 februari på tyska kyrkans vägnar av framlagda skäl och räkningar att kyrkan genom reduktionen av myntet hade för när skett på 115 d smt., som Henrik Kreuger döm-

des att betala till kyrkan enligt växlingen. Beträffande Kreugers privata skuld till Dreijer, så gav rätten Dreijers bok vitsord och Kreuger dömdes betala honom de fordrade 26 rdr.

Herr Mårten Dreijer och *Adolph Tack* hade omkring månadsskiftet mars-april 1655 utbytt räkningar och moträkningar.

Saken skulle enligt beslut i kämnärsrätten den 4.4.1655 lösas av gode män: *Söfring Nilsson, Adam Herwegh, David Amia och Jacob Herten*, Mårten Dreijer fordrade 201 1/2 rd 1 öre kmt, Adolph Tack svarade, att han intet ville betala ("gottgöra"), vad hans sal hustru honom oveterligen köpt av ("handlat med") Mårten Dreijer i synnerhet ("hälst emedan") han varnat Mårten Dreijer för att sälja till henne ("om saken"). Han fordrade själv av Mårten D. 234 dr 1 öre kmt.

Mårten Dreijer invände, att Adolph Tack sagt till honom att han inte skulle låta hans folk få något gods. Men *Lars skräddare* gick han i borgen för. Han var säker nog. Till honom måste han på hans vägnar leverera, vad han begärde och" sådant en sedel tecknat sig till rättelse med honom sig försända, defererar Adolph Tack här på Juramentum med vilket han om han kan förklara, att så icke skett är, skulle han låta sin pretention falla, eljest ville han med ord erhålla att så passerat är" (d.v.s. att detta hade hänt).

Parterna förlikades med rättens hjälp sålunda, att Adolph Tack skulle ge Mårten Dreijer i ett för allt 80 dr kmt. Handslag.

Kämnärsrätten omkring 1657: *Johan skräddare* vände sig med *Daniel Persson, Anders Olufsson* och *Nils Fredriks* (?) som vittnen mot Mårten Dreijers legodräng, som olovandes hade gått ifrån sitt arbete på skräddarkrogen. Drängen klagade över att han inte hade fått sådan kost som han var belåten med. Johan skräddare hade överfallits på krogen. Den 1 oktober vittnade *Daniel Barberer* i ärendet.

Det framgår av mantalslängden 1650–55 att Martin Dreijer hade stort hushåll: då betalar han för fem eller sex mantal (personer fyllda femton år). Elva barn är kända: Som barn i första äktenskapet betecknar Berg:

1. ett barn, som begravdes 28.7.1639

2. " " " " 30.4.1645

3. *Margareta*, gift 22.1.1668 med (*vågmästaren*) *Per Svensson*. Hon var mor till den kände handelsmannen *Martin Edenberg* (se 5.15), uppkallad efter sin morfar.

4. *Judith*, död 1657. Gift 1.10.1656 med *pastorn i Tyska Kyrkan magister Nicolaus Westerman*, född 1627, död 1674. (Hon kan vara uppkallad efter hennes av Berg uppgivna farmor *Judith Schultz*, se ovan).

5. *Dorotea*, död 1723. Gift 30.11.1664 med den tidigare handelsmannen i Göteborg, sedermera rådmannen i Norrköping *Jacob Spalding*, född 15.7.1625 (av skotsk släkt men son till rådsförvanten i Plaue i Mecklenburg *Anders Spalding*), död 16.10.1676 i hans andra äktenskap (g. 1. 31.5.1647 med *Ingeborg Danielsdotter (Svart)*, dotter till rådsförvanten i Göteborg *Daniel Nilsson* och *Carin Olofsdotter*. Se Släkt och hävd 1959, 3:290. Hon hade tidigare varit gift med *Bertil (Larsson) Bratt*, död 13.7.1644 i Göteborg. Han var borgare i Mariestad och handlande i Göteborg.

Enligt Wilhelm Berg i Samlingar till Göteborgs historia, bil. 33, var Jacob Spalding första gången 9.9.1653 gift med *Ingrid von Brobergen*, död 1663. Han hade av sin farbroder *Hans Spalding* inkallats till Sverige.

I andra äktenskapet föddes:

6. *Gesche* el. *Lisken* f. 7.8.1650, levde ännu 1724. Gift med a) med *stadsfältskären och rådmannen i Kristinehamn Paul Werner*, död 1680 (se Lagergren); b) *fältskären Zacharias Dulock* (?) i Filipstad, far till *Zacharias Zachrisson*, stamfar till familjen Zachrisson.

7. *Johan Martin* född 11.10.1651

8. *Metta* född 16.12.1652

9. *Lorens* född 21.7.1654

10. *Maria Magdalena* född 8.1.1656 (ej i Christine dopbok, som dock börjar augusti 1655), död 1727. Gift 17.8.1686 med *handlanden Martin Brusewitz*, född 1656, död 1720 i hans andra gifte.

11. *Martin*, född 6.1.1658 (postumt) Döpt 8.1.1658: faddrar Herr Andera Amundsson, Johan Elers, Lorentz Braun, "Frau Magliersche", tullnären Gabriel Jönsson (Dubergs), Elisabeth Bruns (Födelsedata är givna av Wilhelm Berg i hans genealogier.)

Mårten Dreijers änka 1659–63: 2 1666–68 4.115

Vid kämnärsrätten uppträdde den 24.9.1662 *stadsfiskalen Olof Claudisson* (eg, *Claesson Felterus*) med fullmakt av sal Mårten Dreijers barns förmyndare. Han fordrade 59 d 3½ öre kmt av *skulten Hans Larsson* och 87 d 12 öre smt av *Didrik Strokirk*, som lovade att betala sin skuld. I överrätten erhöll förmyndaren *Henrik Johansson* den 26.9.1667 försäkring om preferans för hans pupiller, sal Mårten Dreijers barn, att, när skulten Hans Larsson var avliden, erhålla betalt i enlighet med dom i underrätten.

Det berättades i justitiekollegiet den 7.3.1665, att *Henrik Johansson* var förmyndare för Mårten Dreijers barn: Tre av barnen var i livet. En var gift: hon "fick" Jacob Spalding i Norrköping och hade en syster hos sig. Pengarna och ena dottern hade styvmodern hand om. Någon resterande skuld att infordra var oviss. Det hade i betalning inkommit 144 d kmt, som stod räntebärande i Tyska kyrkan. Äldsta dottern, som var i Norrköping, hade fått sitt arv men hennes man fick själv infordra så mycket av de ovissa skulderna som fallit på hans lott.

Henrik Johansson redogjorde vid justitiekollegiet den 23.1.1669 ånyo för Mårten Dreijers barn. En dotter var omyndig. Henne tillkom 164 rdr i reda penningar av styvmodern hustru Metta Brun. En dotter var hos Jacob Spalding i Norrköping. De gifta barnen hade han givit så mycket som han haft omhänder.

Lorentz Braun bodde 1659–70 8.24 men omtalas sedan som bosatt 4.25 delad med Volrath Tham och Ratke Seth till sin död 18.6.1675. Han omtalas (Berg I:1, 730) vara född 10.5.1628. Den 21.9.1656 gifte han sig med *Margareta Seth*, död 1710, begr. 6 febr. Hon var dotter till handl. *Anders Seth*, född i slutet av 1500-talet, död 1646, och *Dorotea Clambeck*, död 1646. Enligt justitiekollegiets protokoll den 2.11.1667 begärde han befrielse från förmynderskapet för gästgivaren *Adolf Tacks* dotter *Gertrud Tack*. Han sade sig vara belastad med förmynderskapet för sal Martin Dreyers barn. *Per Haraldsson* påpekade att Lorens Braun inte var konstituerad förmyndare för Dreijers barn men Lorens Braun ansåg sig att trots detta ha mycket att göra med det Dreijerska sterbhuset och var ensam i det sterbhuset. "Sådant förmynderskap hinns inte med" och bad därför

om förskoning.1672 i februari omtalas han i ränte – och byggningskollegiet som brandmästare i andra kvarteret.

Magistratens registratur omtalar den 15.10.1674 att *Ratke Seth*, Lorens Braun på hustrun Margareta Seths vägnar och sal *Conrad Webers änka Anna Seth* sökte arv efter sin sal moster *Catharina Karkring* i Lübeck. Möjligen var det samma arv som Lorentz Braun på sal Anders Seths arvingars vägnar i överrätten den 7.2.1667 befullmäktigade svågern *Martin Twist* att fordra i Lübeck.

Lorentz Brauns änka omtalas här 4.115 1678 och ännu 1710 då det talas om ”Lorentz Bruns änkas tomt 1710, ibm (handelsman) Jacob Schildt”.

Johan Hacker

1668–69

1669 uppbjöd Johan Hacker två gårdar: först den 13.9.1669 Christian Meijers gård på Korsgatan (för 450 rdr), därefter den 25.10.1669 *Wilhelm Fellbiers* gård såld för 600 rdr av dennes kreditorer (tyska kyrkan och *Leonard Savelands* arvingar). Tydligt misslyckades dessa köp, ty Johan Hacker övertog 1672 *Jacob Hermansson von Adorps* gamla gård av dennes måg *Johan Olofsson bleckslagare*.

Enligt kontributionsl.: Cornelius Braun 1670 (tycks ha övertagit Mårten Dreyers tomt)

1785–8–90 Handelsman Carl Lamberg

ibm *handelsman Carl Minten Cornelis (Johansson) Braun (Brun)*

1670–75 (sistnämnda år ändrat till Cornelis Brauns barn)

Cornelis Brun (f.1625, död 4.12.1675) var enligt Wilhelm Berg (Saml. t. Gbg historia bil. 34) son till den från Frankfurt am Main redan 1611 till Göteborg (alltså det på Hisingen) inflyttade *Johan Braun*, som var en av tyska kyrkans föreståndare, som blev rådsförvant 1640 och avled den 30.6.1652. Den 9.10.1653 gifte Cornelius Braun sig med *Elisabeth Kinnaird*. Han omtalas 1654–55 som bosatt i rote 28 och ägde då ett hus, som togs i anspråk för det rådhus, som började byggas år 1670. Enligt Wilhelm Berg skulle Cornelis Brun ha fått ersättning i en tomt, som sedermera användes till tyghus för stadens material. Av bakugnslängderna framgår dock att han flyttade hit till kvarteret Frimuraren. Så sent som den 15.2.1692 krävde sonen, då kapten vid garnisonen i Göteborg, *Johan Braun* (d.y., född 29.6.1659) betalning för den tomt, som hans sal. fader Cornelius Braun hade avstått till rådhusbygget. Denne Johan Braun sårades dödligt vid Helsingborg 1710. Han adlades *Braun till Tyllinge*.

Cornelius Braun utsågs till rådman år 1675. Samma år avled först hans hustru (begr. 27.12.1675). Nästa år i april utsågs värderingsmän till hans gårdar (Jacob Herwegh, Frantz Kock, Torkel Esbjörnsson och Frantz Kuhn) och skeppsparter (Matthis Bergesson, Sven Björnsson, Cornelius Johansson och Tore Jonsson). Redan i januari hade man på svärsonen *rådman Johan Risings* initiativ behandlat frågan om förmyndare för barnen. Rising var sedan 3.7.1675 andra gången gift med *Metta Braun*, född 1657, som innebrändes vid en mordbrand, anstiftad av pigan 1681. Man uppkallade Cornelius Brauns son *Jacob* (född 1663) och förehöll honom att han ansågs olydig. Han försvarade sig med att syskonen var mycket hårda mot honom. *Wolmar Fiendt* lovade att anta förmynderskapet för sonen *Cornelius* (d.y.). Han motsatte sig att den andre sonen skulle placeras hos *fiskalen Nils Jacobsson*, ty han tyckte ”icke väl tjäna, att han sattes från slakten, därigenom han skulle fatta slemme tankar om sig själv”. Gossen, som tydligt var Jacob, inkallades och

förmanades till lydnad. Det blev folk av honom med – han utmärkte sig i kriget och adlades (adliga ätten *von Braun*). Han avled 1746.

Bodde *Johannes Knebel* här 4.115 1656–57?

19.4.1710: Sal matronan Margareta Brauns hus och fasta egendom bestående av två tomter på Drottninggatan emellan handelsman Johan Liedgrens hus å västra och sal bokhållare *Nicklas Martens* ("Mårtenssons") änkas å östra sidan hade under hennes livstid disponerats på så sätt, att hennes svåger handelsman Jacob Schildt skulle vara närmast till lösen därav, eftersom hon själv hade varit sinnad att bege sig från staden. Herr Schildt ägde bördsrätten å sin hustrus vägnar och var den till priset mestbjudande. Därför såldes huset av *Metta Roxmann* (den 23.3.1680 gift med *kaptan Johan Balthasar Roxman*) på sina egna vägnar och *Arnold Henrik Reimers* som förmyndare för barnen till *Pastor i Slagerup i Skåne Johan Munthes (Muntenius)* och hans framlidna maka (i första äktenskapet) *Dorotea Braun* (född 1668, gift med Munthe 24.4.1694) till Jacob Schildt för 1 700 d smt å 32 öre per var daler.

Östra delen av 4.115

Johan Hacker 1668–69 (se ovan)

115 3 Johan Christopher Knebel (Knöbler) 1657–61 4.115

1656: 2.24, 1657: 1.12 + 1.12, 1658: 3, 1659–61: 1, 1666–67, 1670

Anna Hältzagers el. Anna Jörgens,

"en Enkia, Kremmerska" 1637–51

Hans Brixsson (Bredzager, Bredskog, Bretzer) skomaker

1647 – änkan 1652–55–

Vålters Enkia ibid 1649

Christian Siömbler (Schimklar)

1648, 1649

Johan Christoph Knebel

1656–67, 1670–74

Johannes Christoph Knebel var enligt Herman Kiesow den mest förtjänte rektor Tyska kyrkans skola hade under den rent tyska tiden. Knebel skrev också den tyska församlingens och dess skolas historia från dess begynnelse och till 1678. Han var kyrkoherdeson och född i Sinnbronn i Ansbach. När han i november 1644 kallades av Göteborgs tyska församling genom dess förståndare Martin Dreijer att bli dess skolas rektor hade han redan i två år privat informerat barn i Göteborg. Han avböjde först anbudet, då han ansåg sig för ung och icke själv tyckte sig behärska aritmetiken, som var skolans huvudämne. Han kunde dock icke motstå ett förnyat anbud av *kyrkoföreståndarna Möller och Wendt* på föråret 1645, då han just ämnade bege sig till Rostock för att fortsätta sina teologiska studier. Han fick löfte att liksom Nicolaus Burmeister befordras till kyrkoherde men blev efter Burmeisters död 1654 förbigången av Nicolaus Westerman, delvis för att denne från tidig barndom var göteborgare och för att Knebel knappt kunde ersättas som rektor. Han fortsatte dock troget sin tjänst inom församlingen till sin död i februari månad 1689. Man

hade erbjudit honom en grav inom kyrkans valv men hade valt att få sin grav något väster om kyrkans sydportal.

Med sin hustru *Sara Jörgens* (född 1627, död 1680, begr. 16 maj) med vilken med vilken han gifte sig 31.5.1654 hade han dottern *Anna Margareta*, gift med Nicolaus Martens, identisk med "tyske bokhållaren" här nedan. (Möjligt är att "Sara Jörgens" var dotter till Anna Jörgen Holtzagers och att Knebel ärvde gården den vägen)

Tyske bokhållaren 1681 d.v.s. "Bokhållaren, skriv- och räknemästaren" Nicolaus Martens

från Lübeck bosatte sig här efter vigseln den 11.5.1679. Martens, som skötte "sein Ampt mit grossem Renomé und Aufgabe der Schule" (se Herman Kiesow: Die frühere Deutsche Schule zu Gothenburg) avled endast 35 år gammal 1687 1687 (begr. 23.1.1687). En son *Martin Martens* blev senare hovrättsråd i Stockholm. Anna Margareta Knebel bodde som änka kvar i gården, där hon tydligen höll bod, ty upphandlingslängden 1717 redovisar hos henne *bodgossen Israel Jons-son* och *pigan Kerstin Olofsdotter*. Gården, som brann vid eldsvådan 1721, hade redan tidigare köpts av

mågen handelsmannen Gabriel Sandberg,

som 18.5.1708 fick burskap i Göteborg och Nyårsdagen 1709 gifte sig med *Sara Martens*. Hans tomter värderades 1715 till 600 d smt, byggnaderna till 1 200 d smt och lösöret till 3 000 d smt, en ovanligt hög siffra. Hos Gabriel Sandberg och Sara Martens är 1717 anställda *bodgossen Bengt Engelbrektsson*, *pigan Kerstin Persdotter* och *amman Britta Bengtsdotter* (En Britta Sandberg skulle enligt kroglistan 1717 driva krogen Sijcken i fjärde roten.)

Efter branden 1721 byggde han ett mycket större hus än det brunna på de båda avbrända tomterna, den östra och den västra. Bland de anställda 1730 är *bodgossen Henrik Ruda*, *Magnus Detergren* och *gårdsdrängen Lars* och ett par pigor.

Bouppteckning efter Gabriel Sandberg förrättades den 5.5.1738 samma år som Sara Martens avled men han begravdes redan 6.7.1733. Han efterlämnade 14 033 daler och 24 öre smt, därav 3 400 daler i hus och gård på Drottninggatan. Varulagret bestod av textilier. Av arbetat silver fanns 776 lod. I bouppteckningen uppräknas tapeter: i salen åt gatan målade lärftstapeter värderade till 150 daler, gamla stofftapeter i ett rum taxerade 10 daler och papperstapeter i ett rum av övervåningen 20 daler. Vid bouppteckning den 4.12 1738 uppges förmögenheten uppgå till 45 777 daler 26 5/5 smt. Bland tillgångarna hus och gård på Drottninggatan med inmurad bryggkittel samt tapeter i tio rum värd 4 486 daler.

1741 beboddes gården av Gabriel Sandbergs två söner de båda handelsmännen *Nicolaus* (född omkr 1709, död 1753, burskap 16.12.1740) och *Martin Sandberg* (född omkr. 1717, död barnlös 1659), burskap samma dag som brodern Nicolaus). Den blivande grannen i nummer 4.114 *Sven Kullman* var anställd som kontorsbetjänt. De båda bröderna ägde tillsammans en klädes- och yllefabrik, som Kullman sedermera övertog. Nicolaus Sandberg var en tid hospitalsföreståndare och utnämndes till rådman 7.6.1748 efter *Hans Coopman*. Av en akt bland Göteborgs magistrats årshandlingar framgår att Nicolaus Sandberg Gabrielsson till Göteborgs Hospitals nytta arrenderat ut en mjölkvarn till ett par bönderna i Skiångeröd (?) Storegård Anders Andersson och Anders Torsson (EIIb:33, 30.4.1744). Sitt första äktenskap ingick han omkr 1.2.1738 med *Sofia Henning*, begr. i Gustavi 23.1.1740 (Bröllopskrift av studiosus Carl Wettling i Göteborg).

Möjligen i samband med ingåendet av sitt andra äktenskap med *Sara Barbro Ström* (död 11.9.1780, dotter till handlanden och *brukspatronen Hans Olofsson Ström* och *Anna Elisabeth*

Sahlgren, flyttade Nicolaus Sandberg till 5.14 vid Södra Hamngatan öster om Östra Hamnen, kv. Arkaden, en gård som han vid sin död delade med svågern *superkargören Nils Ström*. Nicolaus Sandberg sålde därför denna gård 4.115 redan i maj 1646 till *handelsman Johan Anders Lamberg*. Lamberg lät den 6.12.1762 första gången uppbjuda sitt ”på Drottninggatan mellan handelsman Herr Nils Lindvalls hus å östra och avlidne handelsman Herr Sven Kullmans gård å västra sidan belägna hus och gård bestående av tvenne tomter tillika med tvenne gent över gatan mellan avlidne handelsmannen Herr Anders Månssons tomt å östra och sadelmakaren Mäster Focks hus å västra sidan belägna tomter, som Herr Lamberg köpt av framlidne Rådmanen Herr Nicolaus Sandberg 29.5.1746 för 10.800 d smt och sedermera de två senare tomterna med stenhus bebygga låtit.”

1775 säges tomtöret betalas av ”handelsman Herr Johan Anders Lamberg och Compagnie” och 1785–90 av *handelsman Carl Lamberg*

På rekvisition av kuratorerna över Herrar J. A. Lambergs och Son gäldbundna bo utbjöd Göteborgs auktionskammare den 16.1.1792 deras vid Drottninggatan under 115 belägna hus och gård för 3 500 rdr specie. Ingen köpare. För detta pris såldes fastigheten den 23.1.1793 till *herrar Aron Kjellberg och A. Fr. Bruhn*.

Tomtöret betalades 1800 av *handelsman Elias Backman* och var efter branden 1802 ännu *handelsman C Brändströms* ödetomt.

Senare uppbud av 4.115

(4.115 2/4) grosshandlare Aron Kjellberg 18.2.1793

Hela 4.115 handl Anders Blidberg 11.11.1811

handl Martin Zachrisson 28.3.1814

handl H.H.Wesslou 20.6.1842

jungfru Johanna Margareta Nordling 15.9.1856

handl Botolf Natt och Dag 23.12.1861